

1	Introductie op de aanpak	9
1.1	Is een leesbaar en soepel handschrift voor leerlingen van nu nog wel nodig?	9
1.2	Is ook blindtypen voor leerlingen van nu noodzakelijk?	11
1.3	Waar lopen leerkrachten tegenaan?	11
1.4	Hoeveel kinderen hebben moeite om leesbaar en soepel te schrijven?	12
1.5	Waarom zijn er zoveel kinderen die moeite hebben met schrijven?	13
1.6	De relatie tussen schrijven met de hand en het schrijven van teksten	14
1.7	Het 'schrijver-effect' en het 'lezer-effect'	15
1.8	Bieden de bestaande handschriftmethodes een oplossing?	16
1.9	Wat hebben leerlingen met handschriftmoeilijkheden nodig?	18
1.10	Wat wil de leerkracht?	18
1.11	Hanenpoten als eenvoudige oplossing	19
1.12	Is het niet beter om leerlingen al eerder te begeleiden?	20
1.13	Kennisbasis	20
1.14	Meer weten?	21
2	Verantwoording van de aanpak	23
2.1	De juiste leerlingen selecteren met de QuickScan-Handschrift	23
2.2	Met de Reflectietool een goede probleemanalyse maken wat betreft leesbaarheid	26
2.2.1	Item 1: Lettervorm - Letterspoor, Hoofdletterspoor en Cijferspoor	27
2.2.2	Item 2: Verbindingen	30
2.2.3	Item 3: Vloeïendheid	34
2.2.4	Item 4: Schriftgrootte	36
2.2.5	Item 5: Ruimte tussen woorden en letters	37
2.2.6	Item 6: De woorden in een zin staan op een denkbeeldige lijn	38
2.3	Het vaststellen van 'drie verbeterpunten leesbaarheid'	39
2.4	De tweeledige motorische aanpak	41
2.4.1	De 'warming-up' om soepel te leren bewegen op papier	42
2.4.2	Verbeteren door motorisch herleren	44
2.4.3	Nauwkeurig bewegen belemmert soepel bewegen en herleren	47
2.5	Leesbaarheid verbeteren	48
2.6	Schrijftempo verbeteren	48
2.7	Pijn en/of vermoeidheid verminderen	49
2.8	De tijd, intensiteit, opbouw en variatie: belangrijke aspecten van oefenen	49
2.9	Last but not least: de rol van jou als leerkracht	50
2.10	Heb je vragen?	51
3	Selectie van de leerlingen met de QuickScan-Handschrift	53
3.1	De voorbereiding	53
3.2	De afname	54
3.3	Selecteer de handschriften op leesbaarheid	56
3.4	Selecteer de handschriften op schrijftempo	56
3.5	Selecteer de handschriften op 'pijn en/of vermoeidheid'	57
3.6	Het Selectiediagram	58
3.7	Voorbeelden van voldoende en onvoldoende leesbare handschriften	59
4	Inventarisatie van 'de verbeterpunten leesbaarheid' met de Reflectietool	67
4.1	De voorbereiding	67
4.1.1	Toelichting op de kolommen	67
4.1.2	De beoordeling	68
4.2	Voorbeelden van juiste en onjuiste uitvoeringen per item	72
4.2.1	Item 1: Lettervorm – Letterspoor, Hoofdletterspoor en Cijferspoor	72
4.2.2	Item 2: Verbindingen	82
4.2.3	Item 3: Vloeïendheid	86
4.2.4	Item 4: Schriftgrootte	88
4.2.5	Item 5: Ruimte tussen woorden en letters	92
4.2.6	Item 6: De woorden in een zin staan op een denkbeeldige lijn	98
4.3	Keuze van de drie verbeterpunten	100
5	Zes weken aan de slag met je leerlingen	101
5.1	Vorbereiding	101
5.2	'Warming-up': Instructiekaart en Warming-upschrift	102
5.3	Herleren: Instructiekaarten en Herleerschrift	103
5.4	Evaluatie	106
6	Literatuur	107
	Bijlagen	111